

Ενδεικτικά θέματα (με ενδεικτικές λύσεις / απαντήσεις) για τη δοκιμασία / τεστ εισαγωγής από τα Γυμνάσια στα Πρότυπα Πειραματικά Λύκεια

Ενδεικτικά Θέματα Κατανόησης Κειμένων Ελληνικής Γλώσσας

ΘΕΜΑ 1

Κείμενο 1:

Ποιες μορφές μπορεί να πάρει ο εκφοβισμός και η βία στο σχολείο;

Υπάρχουν πολλές διαφορετικές μορφές εκφοβισμού και βίας στο σχολείο και όλες επιφέρουν σωματικό ή/και ψυχικό πόνο.

Ο εκφοβισμός μπορεί να εκδηλωθεί με χτυπήματα, κλωτσιές, σπρωξίματα, ή με το να αναγκάζεις κάποιον να κάνει κάτι παρά την αντίθετη θέλησή του. Επίσης, ο εκφοβισμός μπορεί να εκφραστεί με βρισιές ή απειλές, με υποτιμητικούς χαρακτηρισμούς, με τη διάδοση κακόβουλων φημών ή με ρατσιστικές συμπεριφορές οι οποίες στοχεύουν στο στιγματισμό της διαφορετικότητας. Ακόμα, εκφοβισμός μπορεί να θεωρηθεί το να νιώθει κάποιος ανασφαλής ή φοβισμένος, το να αποκλείεται από παιχνίδια και το να τον κάνουν να νιώθει πως είναι ασήμαντος.

(Διασκευασμένο απόσπασμα από

http://www.antibullyingnetwork.gr/faq.aspx?main_menu=315&parent_id=161,

τελευταία πρόσβαση 15/04/2013)

Κείμενο 2:

(<http://www.e-abc.eu/gr/i-kabania/>,
τελευταία πρόσβαση 15/04/2013)

Κείμενο 3:

Συζητήσεις για τη βία μεταξύ μαθητών στη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα

Στις 17 και 24 Απριλίου 2010 διοργανώθηκαν στη Θεσσαλονίκη και στην Αθήνα συναντήσεις - συζητήσεις του Συνηγόρου του Παιδιού με εφήβους εκπροσώπους σχολείων που κάνουν δράσεις κατά της βίας μεταξύ μαθητών. Στις συναντήσεις συμμετείχαν και μέλη της Ομάδας Εφήβων Συμβούλων του.

Στόχος των συναντήσεων ήταν να ενημερωθεί ο Συνήγορος του Παιδιού από τους ίδιους τους μαθητές σχετικά με τις δράσεις που τα σχολεία τους πρότειναν ως καλές πρακτικές για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και επιθετικότητας μεταξύ των μαθητών και να συζητηθεί η σημασία και τα αποτελέσματά τους.

Παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν ενδιαφέρουσες δράσεις και πρακτικές όπως:

- η διεξαγωγή συζητήσεων για το τι συμβαίνει στα περιστατικά βίας,
- η συμφωνία κανόνων στην τάξη και το σχολείο,
- η λειτουργία βιωματικών εργαστηρίων,
- η συγκρότηση ομάδων συνομηλίκων μεσολαβητών ή "ειρηνοποιών" και ομάδων φιλίας,
- οι συναντήσεις ευαισθητοποίησης με τους γονείς,
- η υλοποίηση προγραμμάτων αγωγής υγείας, η δημιουργία ομάδων έρευνας, περιοδικού, ιστοσελίδας, θεατρικής έκφρασης, κ.ά.

Τέλος τονίστηκε η μεγάλη σημασία που έχει η δημιουργία καλού κλίματος συνεργασίας και επικοινωνίας στο σχολείο, με ευθύνη της διεύθυνσης.

(Διασκευασμένο απόσπασμα από <http://www.0-18.gr/gia-paidia/nea/syzitiseis-gia-ti-bia-metaksy-mathiton-sti-thessaloniki-kai-tin-athina>,

τελευταία πρόσβαση 15/04/2013)

Ερωτήσεις Κατανόησης

1. Αφού διαβάσεις τα κείμενα **1** και **3**, να χαρακτηρίσεις με την ένδειξη **Σωστό – Λάθος** τις προτάσεις που ακολουθούν:
  - I. Ο σχολικός εκφοβισμός μπορεί να εκδηλωθεί με πολλές διαφορετικές μορφές που προκαλούν πόνο, σωματικό ή /και ψυχικό.
  - II. Μορφή σχολικού εκφοβισμού είναι ο στιγματισμός κάποιου λόγω της διαφορετικότητάς του.
  - III. Την κύρια ευθύνη για την εκδήλωση φαινομένων σχολικού εκφοβισμού φέρει η διεύθυνση του σχολείου.
  - IV. Ο μόνος τρόπος αντιμετώπισης φαινομένων σχολικής βίας είναι η επιβολή αυστηρών ποινών.
  - V. Η δημιουργία καλού κλίματος συνεργασίας και επικοινωνίας στο σχολείο παίζει αποφασιστικό ρόλο στην πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων σχολικού εκφοβισμού.

2. Το κείμενο **2** είναι η αφίσα της ευρωπαϊκής εκστρατείας κατά του σχολικού εκφοβισμού. Ποιο νομίζεις ότι είναι το θέμα της αφίσας και σε ποιους απευθύνεται το μήνυμα; Να αιτιολογήσεις την απάντησή σου .
3. Σύμφωνα με το κείμενο **1** «εκφοβισμός μπορεί να θεωρηθεί το να νιώθει κάποιος ανασφαλής ή φοβισμένος, το να αποκλείεται από παιχνίδια και το να τον κάνουν να νιώθει πως είναι ασήμαντος.». Να επιλέξεις δύο από τις δράσεις που πρότειναν ως καλές πρακτικές τα σχολεία στο κείμενο **3** και να εξηγήσεις γιατί νομίζεις ότι θα μπορούσαν να φέρουν αποτέλεσμα στην πρόληψη και αντιμετώπιση αυτής της μορφής εκφοβισμού.
4. Στην περίοδο λόγου που ακολουθεί να μετατρέψεις την παθητική σύνταξη σε ενεργητική: «Στόχος των συναντήσεων ήταν να ενημερωθεί ο Συνήγορος του Παιδιού από τους ίδιους τους μαθητές σχετικά με τις δράσεις που τα σχολεία τους πρότειναν ως καλές πρακτικές για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και επιθετικότητας μεταξύ των μαθητών και να συζητηθεί η σημασία και τα αποτελέσματά τους». Ποια αλλαγή παρατηρείς στο νόημα;

Παραγωγή λόγου

Στο πλαίσιο της συμμετοχής σου σε δράσεις του σχολείου σου για την Ημέρα κατά της Σχολικής Βίας (6 Μαρτίου), απευθύνεις επιστολή προς τους συμμαθητές σου (200-250 λέξεις) που θα δημοσιευτεί στη σχολική εφημερίδα, με στόχο να τους προτρέψεις να αντιδράσουν στο φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού.

Ενδεικτικές απαντήσεις

Ερωτήσεις Κατανόησης:

1. I: Σωστό, II: Σωστό, III: Λάθος, IV: Λάθος, V: Σωστό.
2. Η αφίσα έχει θέμα τη στάση των μαθητών – θεατών απέναντι σε περιστατικά σχολικής βίας. Στην αφίσα εικονίζεται ένας έφηβος μαθητής που καλύπτει το πρόσωπό του με τετράδια, ενώ είναι κουλουριασμένος και μάλλον στριμωγμένος σ' έναν τοίχο. Στη φωτογραφία σε πρώτο πλάνο φαίνεται η σφιγμένη γροθιά ενός άλλου αγοριού. Στην πάνω πλευρά της αφίσας αναγράφεται το μήνυμα με κεφαλαία γράμματα διαφορετικών χρωμάτων και κλιμακούμενου μεγέθους «ΕΣΥ ΠΟΥ ΤΑ ΒΛΕΠΕΙΣ ΚΑΝΕ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΙΛΑ ΤΩΡΑ! ΣΤΟ ΔΑΣΚΑΛΟ ΣΟΥ ΣΤΟ ΓΟΝΙΟ ΣΟΥ.». Το β' ενικό πρόσωπο σε συνδυασμό με την προστακτική έγκλιση και το θαυμαστικό δείχνουν ότι το μήνυμα απευθύνεται με αμεσότητα στους μαθητές – θεατές που δεν αντιδρούν σε περιστατικά σχολικής βίας και τους προτρέπει να κάνουν τη διαφορά και να μιλήσουν. Στην κάτω πλευρά της αφίσας αναγράφονται οι φορείς που φαίνεται ότι πραγματοποιούν αυτή την εκστρατεία, προκειμένου να ευαισθητοποιήσουν τους νεαρούς μαθητές.
3. Σημασία δεν έχει ποιες από τις πρακτικές θα επιλέξουν οι μαθητές/τριες, καθώς όλες θα μπορούσαν, λιγότερο ή περισσότερο, να λειτουργήσουν θετικά. Αξιολογείται εδώ η ικανότητα των μαθητών να δώσουν μία ικανοποιητική ερμηνεία για τις επιλογές τους.
4. Στόχος των συναντήσεων ήταν **οι μαθητές να ενημερώσουν** το Συνήγορο του Παιδιού σχετικά με τις δράσεις που τα σχολεία τους πρότειναν ως καλές πρακτικές για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και επιθετικότητας μεταξύ των μαθητών και να **συζητήσουν** τη σημασία και τα αποτελέσματά τους». Στην ενεργητική σύνταξη τονίζεται ο ρόλος των παιδιών που ενημερώνουν, συζητούν, αξιολογούν.

Παραγωγή λόγου

Αναμένουμε

- Την προσφώνηση προς τους αποδέκτες, δεδομένου ότι πρόκειται για επιστολή
- Γλώσσα οικεία, καθημερινή, νεανική, καθώς απευθύνεται ο ομιλητής σε συμμαθητές του, όχι όμως υπερβολές, καθώς θα δημοσιευτεί στο περιοδικό του σχολείου.
- Έντονο προτρεπτικό ύφος, καθώς στόχος του είναι ευαισθητοποιήσει τους συμμαθητές του

ΘΕΜΑ 2

Κείμενο 1:

Τα παιδιά της Γάζας φοβούνται το μέλλον

Η μικρή Ομσιάτε συμμορφώνει την πράσινη σχολική ποδιά της και σκαρφαλώνει προσεκτικά στο θρανίο της. Η 12χρονη Παλαιστίνη κρατάει στο χεράκι της μια ζωγραφιά γεμάτη χρώμα και εξηγεί στους συμμαθητές της τι σχεδίασε. Μια σκηνή που θα μπορούσε να δει κανείς σε οποιοδήποτε σχολείο του κόσμου, με διαφορετικό όμως περιεχόμενο. Αυτό που ζωγράφισε η μικρούλα δεν είναι μια γιορτή ή μια κλασική οικογενειακή περίπτωση. Απεικονίζει τη μέρα που η επίθεση των Ισραηλινών σκότωσε τον αδελφό της και κατέστρεψε το σπίτι της. []

Το γεγονός ότι τα περίπου 780.000 παιδιά που ζουν στη Γάζα έχουν να αντιμετωπίσουν μια σκληρή καθημερινότητα στον απόηχο της μεγάλης επιχείρησης είναι ένα μόνο από τα πολλά προβλήματά τους, όπως αποκάλυψε το ντοκιμαντέρ «Αποστολή: Παιδιά της Γάζας». Κι ίσως τα σημαντικότερα απ' αυτά έχουν να κάνουν με τα βαθιά, ανεπούλωτα ψυχικά τραύματα των παιδιών που επέζησαν. Μικρά αγόρια φτιάχνουν ρουκέτες από μπουκάλια και μιλάνε για τα ψεύτικα όπλα που θα αγοράσουν με το χαρτζιλίκι τους. Αν και τα παιδιά σ' όλο τον κόσμο παίζουν πόλεμο, εδώ το παιχνίδι έχει μια ανατριχιαστικά ρεαλιστική διάσταση. Εδώ τα παιχνίδια αντανακλούν τη διάθεση των παιδιών να εκφράσουν μια απωθημένη ανάγκη για εκδίκηση εναντίον των γειτόνων τους. «Διαπιστώνουμε μια αυξανόμενη τάση για βιαιότητες και αυτό είναι κάτι που μας ξαφνιάζει», εξηγεί ο Jezza Neumann, που σκηνοθέτησε το ντοκιμαντέρ.

(Διασκευασμένο απόσπασμα από άρθρο της Κατερίνας Τζαβάρα, ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ,

17/03/2010)

Κείμενο 2:

ΤΕΤΑΡΤΗ 21 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ, ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΕΙΡΗΝΗΣ

Όλοι οι πόλεμοι είναι ενάντια στα παιδιά

Τα Ηνωμένα Έθνη όρισαν την 21η Σεπτεμβρίου ως ημέρα παγκόσμιας κατάπαυσης του πυρός και ημέρα μη βίας. Πρόκειται για μια πρόσκληση σε όλα τα έθνη και τους ανθρώπους να την τιμήσουν με κατάπαυση των εχθροπραξιών.

Από το 1990 μέχρι και το 2003 ο κόσμος γνώρισε 59 μεγάλες συρράξεις. Τα θύματά τους είναι σε συντριπτικό ποσοστό άμαχοι, γυναίκες και παιδιά. Από το 1990 μέχρι σήμερα έχουν σκοτωθεί σε συρράξεις 3.600.000 άνθρωποι και το λυπηρό είναι πως σχεδόν τα μισά θύματα (1.600.000) ήσαν παιδιά.

Εκατοντάδες χιλιάδες παιδιά συμμετέχουν σε ένοπλες συρράξεις ως στρατιώτες, εξαναγκάζονται στην προσφυγιά ή τον εκτοπισμό από τις εστίες τους, υποφέρουν κακοποιήσεις, βιασμούς και εκμετάλλευση, μένουν ορφανά ή ανάπηρα από νάρκες και εκρηκτικά.

Αν και στην πραγματικότητα μια ημέρα ειρήνης δεν θα μπορούσε να επουλώσει τα βαθιά τραύματα του πολέμου και των συρράξεων στα κορμιά και την ψυχή εκατομμυρίων παιδιών στον κόσμο, η UNICEF καλωσορίζει την ευκαιρία που προσφέρει η ημέρα αυτή για την επιτάχυνση κάθε δράσης προς την κατεύθυνση ενός πιο ειρηνικού κόσμου.

(Διασκευασμένο απόσπασμα από <http://www.unicef.gr/oldpress/worldnews/n210905.php>)

Κείμενο 3:

Λίβανος - Ένα κορίτσι και ένα αγόρι μελετούν στην Κατασκήνωση Εκπαίδευσης για την Ειρήνη "Αμπάγιε" στα βουνά νοτιο-ανατολικά της Βηρυτού. Η UNICEF δημιούργησε το πρόγραμμα Εκπαίδευσης για την Ειρήνη στο Λίβανο από το 1989. Μέχρι το 1996 (χρονιά που η UNICEF παρουσίασε για πρώτη φορά την αντιπολεμική της ατζέντα) περίπου το 75% όλων των παιδιών του Λιβάνου συμμετείχαν στο πρόγραμμα.

Φωτογραφία: UNICEF/HQ92-0431/ NICOLE TOUTOUNJI

<http://www.unicef.gr/oldpress/worldnews/210905.php>

Ερωτήσεις Κατανόησης

1. Να χαρακτηρίσεις με την ένδειξη **Σωστό –Λάθος** τις προτάσεις που ακολουθούν:
  - I. Τα παιχνίδια των παιδιών στη Γάζα δεν είναι όπως τα παιχνίδια των παιδιών σε όλον τον κόσμο.
  - II. Η 21^η Σεπτεμβρίου ορίστηκε ως ημέρα επούλωσης των τραυμάτων του Πολέμου στην ψυχή των παιδιών.
  - III. Το 1996 η UNICEF παρουσίασε για πρώτη φορά την αντιπολεμική της ατζέντα.
  - IV. Τα παιχνίδια των παιδιών στη Γάζα δημιουργούν αισιοδοξία στον σκηνοθέτη Jezza Neumann για ένα ειρηνικό μέλλον.
  - V. Στη φωτογραφία εικονίζονται δυο παιδιά από τη Γάζα που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Εκπαίδευση για την Ειρήνη της UNICEF.
2. Πώς συνδέεται η φωτογραφία του κειμένου **3** με το γραπτό μέρος του κειμένου; Τι νομίζεις ότι προσθέτει σε αυτό;
3. Αν τα κείμενα **1** και **2** **δεν είχαν δικό τους τίτλο για το καθένα, ποιον τίτλο θα έβαζες εσύ και για τα δύο, για να αναδείξεις το κοινό θέμα που τα συνδέει, όσον αφορά τα παιδιά;** Αιτιολόγησε την επιλογή σου.

«Διαπιστώνουμε μια αυξανόμενη τάση για βιαιότητες και αυτό είναι κάτι που μας ξαφνιάζει», εξηγεί ο σκηνοθέτης Jezza Neumann. Να μεταφέρεις τα λόγια του σε πλάγιο λόγο αρχίζοντας ως εξής: Ο Jezza Neumann εξηγεί .....

Γιατί νομίζεις ότι η δημοσιογράφος Κατερίνα Τζαβάρα προτιμά τον ευθύ από τον πλάγιο λόγο; Τι προσδίδει στο κείμενό της;

Παραγωγή λόγου

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Ειρήνης (21 Σεπτεμβρίου), συμμετέχεις σε σχετική εκδήλωση που οργανώνει το σχολείο σου. Αξιοποιώντας πληροφορίες από τα παραπάνω κείμενα, να γράψεις μια ομιλία (200-250 λέξεις) όπου θα παρουσιάζεις τις σκέψεις και τα συναισθήματά σου για τα παιδιά θύματα των πολέμων, προκειμένου να ευαισθητοποιήσεις τους συμμαθητές σου πάνω στο θέμα αυτό.

Ενδεικτικές απαντήσεις

Ερωτήσεις Κατανόησης:

1. I: Σωστό, II: Λάθος, III: Σωστό, IV: Λάθος, V: Λάθος
2. Η φωτογραφία συνδέεται με το γραπτό κείμενο, καθώς εικονίζονται δυο παιδιά, ένα αγόρι και ένα κορίτσι, που φορούν μπλούζα με το σύμβολο της UNICEF. Φαίνονται ότι βρίσκονται σε ανοιχτό χώρο και το πρόσωπο του κοριτσιού, που διακρίνεται στη φωτογραφία, δείχνει χαρούμενο από το χαμόγελό του, ενώ κάτι σημειώνει. Η φωτογραφία συμπληρώνει το κείμενο, καθώς το χαμογελαστό πρόσωπο του κοριτσιού αναδεικνύει τη θετική επίδραση του Προγράμματος Εκπαίδευση για την Ειρήνη στο Λίβανο που οργάνωσε η UNICEF. Η φωτογραφία όχι μόνο προσθέτει στο κείμενο αμεσότητα αλλά προβάλλει κατά τρόπο παραστατικό το θετικό αντίκτυπο της δράσης της UNICEF.

3. «Τα παιδιά είναι τα αθώα θύματα των πολέμων» ή «Αθώα θύματα κάθε πολέμου τα παιδιά» ενδεικτικά παραδείγματα κοινού τίτλου.

Αιτιολόγηση της επιλογής: Θεωρώ ότι αυτός ο τίτλος είναι κατάλληλος και για τα δυο κείμενα, καθώς σε κάθε πόλεμο, τα παιδιά είναι θύματα, επειδή μπορεί να συμμετέχουν ως στρατιώτες, να εξαναγκάζονται στην προσφυγιά ή τον εκτοπισμό από τις εστίες τους, να υποφέρουν κακοποιήσεις, βιασμούς και εκμετάλλευση, να μένουν ορφανά ή ανάπηρα από νάρκες και εκρηκτικά, να χάνουν αγαπημένα τους πρόσωπα, να αντιμετωπίζουν μια σκληρή καθημερινότητα. Προπάντων όμως κάθε πόλεμος αφήνει βαθιά ανεπούλιστα ψυχικά τραύματα στα παιδιά και στιγματίζει τον τρόπο που βλέπουν τον κόσμο και το μέλλον τους.

4. Ο Jezza Neumann εξηγεί ότι οι συντελεστές του ντοκιμαντέρ διαπιστώνουν μια αυξανόμενη τάση για βιαιότητες και αυτό είναι κάτι που τους ξαφνιάζει.

Νομίζω ότι η αρθρογράφος επιλέγει τον ευθύ λόγο για να δώσει αμεσότητα και εγκυρότητα στο κείμενό της. Καθώς «ακούγεται» η φωνή του σκηνοθέτη, που είναι αυτόπτης μάρτυρας της σκληρής πραγματικότητας που βιώνουν τα παιδιά στη Γάζα, το δημοσιογραφικό άρθρο κερδίζει σε αυθεντικότητα και πειστικότητα.

Παραγωγή λόγου

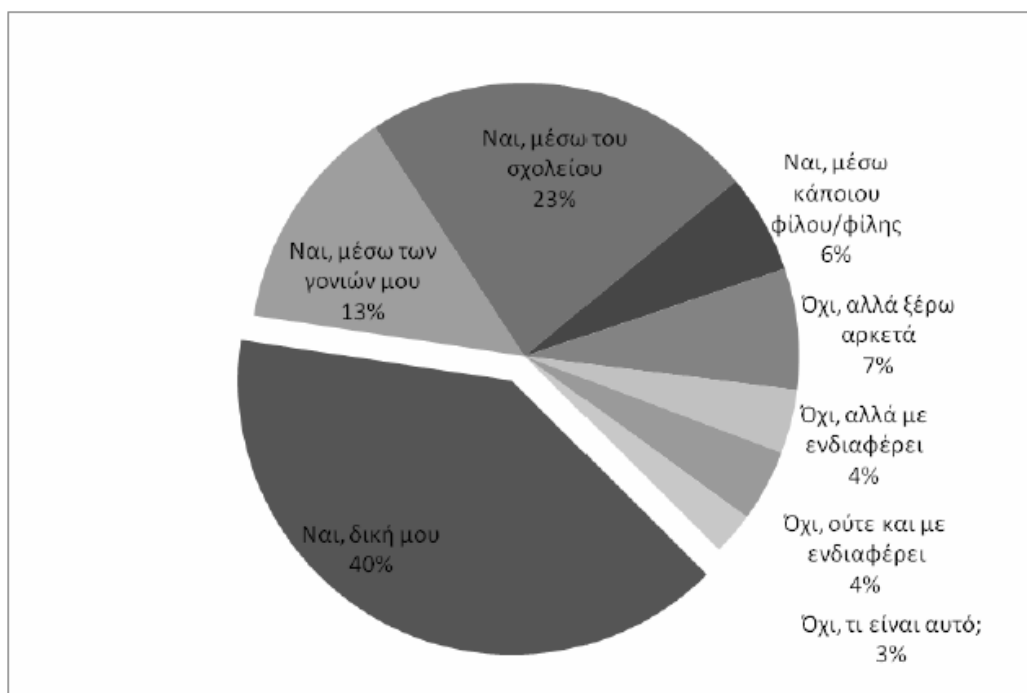
Καθώς πρόκειται για ομιλία, αναμένουμε οι νεαροί ομιλητές να προσφωνήσουν τους συμμαθητές τους. Εφόσον ζητούμενο είναι να παρουσιάσουν σκέψεις και συναισθήματα, αναμένουμε η ομιλία να έχει έντονο το στοιχείο της υποκειμενικότητας του ομιλητή επιλέγοντας το Α' ενικό πρόσωπο και ενδεχομένως

Ενδεικτικά θέματα Γλώσσας για την εισαγωγή στα Πρότυπα Πειραματικά Λύκεια

κάποια συναισθηματική φόρτιση και μεταφορική χρήση της γλώσσας. Καθώς στόχος του ομιλητή είναι να ευαισθητοποιήσει τους συνομήλικούς του, αναμένουμε να χρησιμοποιήσει ρητορικούς τρόπους, όπως επαναλήψεις, ρητορικές ερωτήσεις, β' πληθυντικό πρόσωπο.

ΘΕΜΑ 3

Κείμενο 1:

Σχήμα 1: Η πρόσβαση στο ίντερνέτ από τους μαθητές / μαθήτριες.

Γιάννης Κατερέλος, Πολυδεύκης Παπαδόπουλος (υπεύθυνοι ερευνητές) *Δημιουργική και ασφαλής χρήση του Διαδικτύου από νέους και νέες έως 18 ετών*. Έρευνα του Ινστιτούτου Οπτικοακουστικών Μέσων, πηγή: <http://www.iom.gr/>

(τελευταία πρόσβαση 16-04-2013)

Κείμενο 2:

Έφηβοι και διαδίκτυο πάνε μαζί. Το διαδίκτυο αποτελεί κομμάτι της νεανικής κουλτούρας, όπως το κινητό ή όπως κάθε μέσο της τεχνολογίας, σύγχρονης ή παλαιάς. Αποτελεί πλέον μέρος της ταυτότητάς τους. Το λεξιλόγιο της εφηβικής κουλτούρας περιλαμβάνει νέους διαδικτυακούς όρους, όπως σερφάρω, πλοηγούμαι, κάνω τσατ, αλλά και μία νέα γραφή, την οποία χειρίζονται με μεγάλη ευκολία οι έφηβοι και με μεγάλη δυσκολία οι ενήλικες. Αυτός ο νέος τρόπος επικοινωνίας αποτελεί αποκλειστικότητα των εφήβων. Είναι το κρυφό καταφύγιό τους, όταν δεν θέλουν να μοιραστούν τα μυστικά τους με τους μεγάλους ή όταν θέλουν να μοιραστούν τις αγωνίες τους με τους φίλους τους. Είναι η εικόνα τους. Το διαδίκτυο μπορεί να κρύψει ανασφάλειες και αναστολές μέσα από την ανωνυμία και να βοηθήσει το άνοιγμα της επικοινωνίας μεταξύ εφήβων που

δυσκολεύονται στην κατά πρόσωπο επικοινωνία. Τα blog, τα νεανικά fora, facebook ή τα άλλα εργαλεία κοινωνικής δικτύωσης αποτελούν τους νέους χώρους συνάντησης των νέων. Μέσα από αυτούς αναπτύσσονται σχέσεις όχι μόνο σε στενά γεωγραφικά όρια αλλά σε παγκόσμιο επίπεδο. Δημιουργούνται κοινότητες με κοινές ιδέες και κοινές αγωνίες [].

(Διασκευασμένο απόσπασμα από ΑΠΟΨΗ της Σοφίας Ασλανίδου, «Μέρος της νεανικής ταυτότητας το ίντερνετ», <http://www.makthes.gr/news/reportage/65342/> 22/11/2010, τελευταία πρόσβαση 15/04/2013)

Κείμενο 3:

Οι φίλοι μας στο Facebook – φίλοι ή ... γνωστοί «άγνωστοι»;

Στο Facebook ονομάζονται «φίλοι» μας εκείνα τα μέλη του ιστοχώρου με τα οποία έχουμε συνδεθεί. Αυτό γίνεται με την αποστολή ενός αιτήματος φιλίας μεταξύ των μελών, το οποίο πρέπει να γίνει δεκτό από τον αποδέκτη. Φυσικά υπάρχει η δυνατότητα να αγνοήσουμε ή να μην αποδεχτούμε κάποιο αίτημα, σε αυτή δε την περίπτωση ο αποστολέας δεν ενημερώνεται για αυτό.

Συμβουλή του Saferinternet.gr

Οι φίλοι στο Facebook έχουν πρόσβαση στις μεταξύ τους προσωπικές ιστοσελίδες και μπορούν να ανταλλάσουν πληροφορίες, φωτογραφίες, βίντεο. Κατ' αρχήν, όλοι οι φίλοι βρίσκονται σε μια μοναδική λίστα, μπορούν όμως να κατηγοριοποιηθούν σε υπο-λίστες, π.χ. συμμαθητές, στενοί φίλοι, γνωστοί, συναθλητές, οικογένεια, κ.λπ.

Ο αριθμός των φίλων στο Facebook και γενικά σε έναν ιστοχώρο κοινωνικής δικτύωσης έχει εξελιχθεί σε ένα είδος μέτρησης δημοφιλίας. Έτσι οι «εικονικοί» μας φίλοι δεν αποτελούνται αποκλειστικά και μόνο από τους αληθινούς μας φίλους ή τους συμμαθητές μας, αλλά από πολύ περισσότερους που ίσως γνωρίσαμε μόλις εχθές σε ένα πάρτι ή που δεν έχουμε δει ποτέ στη ζωή μας. Όλοι, όμως, αποκτούν την ίδια πρόσβαση στις πληροφορίες μας που έχουν οι πραγματικοί μας φίλοι.

Μήπως, λοιπόν, θα έπρεπε να αντιμετωπίζουμε τη λέξη «φίλος» στο Facebook ως «επαφή»;

Ας σκεφτούμε: πολλές φορές ακόμα και οι φίλοι των αδελφών μας ή των φίλων μας στον πραγματικό κόσμο ΔΕΝ είναι δικοί μας φίλοι, πόσο μάλλον αυτοί που γνωρίζουμε μόνο μέσω του Διαδικτύου! Γι' αυτό, καλό είναι να προσθέτουμε στη λίστα των επαφών

μας μόνο τους αληθινούς φίλους μας και αυτούς που εμπιστευόμαστε να συνδεθούν μαζί μας διαδικτυακά.

(Διασκευασμένο απόσπασμα από

<http://www.saferinternet.gr/index.php?parentobjId=Page15>

Τελευταία πρόσβαση 16/04/2013)

Ερωτήσεις Κατανόησης

1. Να χαρακτηρίσεις με την ένδειξη **Σωστό – Λάθος** τις προτάσεις που ακολουθούν :
  - I. Το κείμενο **1** (διάγραμμα) επιβεβαιώνει ότι οι νέοι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για να επικοινωνήσουν με τους φίλους τους,
  - II. Στο κείμενο **2** η συγγραφέας εκφράζει τις ανησυχίες της για τον βαθμό διείσδυσης του Διαδικτύου στη νεανική κουλτούρα.
  - III. Στο κείμενο **2** η ηλεκτρονική κοινωνική δικτύωση παρουσιάζεται ως ο βολικότερος τρόπος επικοινωνίας για τους νέους.
  - IV. Το κείμενο **3** συμβουλεύει τους εφήβους πώς να αντιμετωπίζουν τους «εικονικούς τους φίλους» στο Facebook.
  - V. Σύμφωνα με το κείμενο **3** ο αριθμός των φίλων στο Facebook και γενικά σε έναν ιστοχώρο κοινωνικής δικτύωσης έχει εξελιχθεί σε ένα είδος μέτρησης δημοφιλίας.
2. Να αποδώσεις με ένα σύντομο κείμενο τις πληροφορίες που αντλούμε από το κείμενο **1** (διάγραμμα).
3. Να συγκρίνεις τα κείμενα **2 και 3** ως προς τον τρόπο που αντιμετωπίζουν τις σχέσεις που αναπτύσσουν οι νέοι στα περιβάλλοντα κοινωνικής δικτύωσης.
4. A. Να εντοπίσεις και να σημειώσεις **τρεις** λέξεις ή φράσεις από το παρακάτω απόσπασμα όπου υπάρχουν σχήματα λόγου.

Είναι το κρυφό καταφύγιό τους, όταν δεν θέλουν να μοιραστούν τα μυστικά τους με τους μεγάλους[]. Είναι η εικόνα τους. Το διαδίκτυο μπορεί να κρύψει ανασφάλειες και αναστολές.

B. Να γράψεις με **δυο (2)** διαφορετικούς τρόπους την περίοδο που ακολουθεί αντικαθιστώντας τον υπογραμμισμένο σύνδεσμο με άλλη λέξη. Να σημειώσεις ποιες αλλαγές προκύπτουν στο νόημα από την αντικατάσταση αυτή.

Είναι το κρυφό καταφύγιό τους, όταν δεν θέλουν να μοιραστούν τα μυστικά τους με τους μεγάλους.

Παραγωγή λόγου

Με αφορμή την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου (5 Φεβρουαρίου) συμμετέχεις στις εκδηλώσεις του σχολείου σου και αναλαμβάνεις να εκφωνήσεις μια ομιλία με θέμα τις διαδικτυακές φιλίες, προκειμένου να ευαισθητοποιήσεις τους συμμαθητές σου για τους κινδύνους που υπάρχουν.

Ενδεικτικές απαντήσεις

Ερωτήσεις Κατανόησης:

1. I: Λάθος, II: Λάθος, III: Σωστό, IV: Σωστό, V: Σωστό.
2. Το διάγραμμα φανερώνει ότι το 40% των νέων έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσα από τη δική τους ηλεκτρονική διεύθυνση, ένα 23% μέσα από τη διεύθυνση του σχολείου και ένα 13% μέσα από τη διεύθυνση των γονέων του. Ένα μικρό ποσοστό χρησιμοποιεί την ηλεκτρονική διεύθυνση του φίλου ή της φίλης του. Ένα μικρό ποσοστό δεν έχει ηλεκτρονική διεύθυνση αλλά γνωρίζει αρκετά για το διαδίκτυο, κι ένα μικρό ποσοστό δεν γνωρίζει τίποτα αλλά παρόλα αυτά το ενδιαφέρει το διαδίκτυο. Τέλος πολύ μικρά ποσοστά είτε δεν ενδιαφέρονται είτε δεν ξέρουν για το διαδίκτυο.
3. Τα δυο κείμενα διαφέρουν μεταξύ τους ως προς τον τρόπο που αντιμετωπίζουν τα περιβάλλοντα κοινωνικής δικτύωσης και τις σχέσεις που αναπτύσσονται σε αυτά. Σύμφωνα με το κείμενο 2 το διαδίκτυο μπορεί να κρύψει ανασφάλειες και αναστολές μέσα από την ανωνυμία και να βοηθήσει το άνοιγμα της επικοινωνίας μεταξύ εφήβων που δυσκολεύονται στην κατά πρόσωπο επικοινωνία. Μέσα από τους χώρους κοινωνικής δικτύωσης αναπτύσσονται σχέσεις όχι μόνο σε στενά γεωγραφικά όρια αλλά σε παγκόσμιο επίπεδο. Δημιουργούνται κοινότητες με κοινές ιδέες και κοινές αγωνίες. Αντίθετα στο κείμενο 3 αναπτύσσεται ένας προβληματισμός σχετικά με το κατά πόσο μπορούν να χαρακτηρίζονται φίλοι οι επαφές σ' ένα περιβάλλον κοινωνικής δικτύωσης.
- 4 A. σχήματα λόγου: κρυφό καταφύγιο, να μοιραστούν τα μυστικά τους, είναι η εικόνα τους, να κρύψει ανασφάλειες και αναστολές

Σημειώνεται ότι δεν χρειάζεται να ορίσουν και ποιο είναι το συγκεκριμένο εκφραστικό σχήμα στην κάθε περίπτωση.
- 4 B. Αν το **όταν** αντικατασταθεί από τα: **επειδή, αφού, γιατί**, αυτό που δηλώνεται είναι η **αιτία** για την οποία οι νέοι καταφεύγουν στο Διαδίκτυο, ενώ το **όταν** δηλώνει τότε συμβαίνει αυτό.

Παραγωγή λόγου

Καθώς πρόκειται για ομιλία, αναμένουμε

- οι νεαροί ομιλητές να προσφωνήσουν τους συμμαθητές τους

Ενδεικτικά θέματα Γλώσσας για την εισαγωγή στα Πρότυπα Πειραματικά Λύκεια

- στο κείμενο να ανιχνεύονται στοιχεία προφορικότητας
- οι νεαροί ομιλητές να χρησιμοποιήσουν κάποιους ρητορικούς τρόπους όπως επαναλήψεις, ρητορικές ερωτήσεις, Β' πληθυντικό πρόσωπο κ. α, καθώς στόχος τους είναι να ευαισθητοποιήσουν τους συνομήλικούς τους.

ΘΕΜΑ 4

Κείμενο 1:

Πολύς λόγος γίνεται για την αδιαφορία των νέων για την ανάγνωση και τα εξωσχολικά βιβλία. Επαναλαμβάνεται συχνά ότι μεγάλη ευθύνη γι' αυτό έχει το σχολείο, και ειδικά το μάθημα της λογοτεχνίας, από το οποίο περιμένουμε να κινητοποιήσει το ενδιαφέρον των παιδιών για την ανάγνωση και να προσφέρει τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, ώστε οι μαθητές να γίνουν συστηματικοί αναγνώστες. Αυτή είναι και η μεγάλη πρόκληση της διδακτικής της λογοτεχνίας, να προτείνει, δηλαδή, ένα μάθημα το οποίο όχι απλώς να διδάσκει κάποια κείμενα, αλλά και να θέτει τα θεμέλια για τη δημιουργία ανεξάρτητων και συστηματικών αναγνωστών.

Ωστόσο, για να καρποφορήσουν οι προσπάθειές μας, θα πρέπει να τοποθετήσουμε το πρόβλημα κάπως γενικότερα. Το σχολείο δεν είναι απομονωμένο από την κοινωνία και κανένα μάθημα δεν μπορεί να κάνει θαύματα. Οι μαθητές αλλά και οι εκπαιδευτικοί προσέρχονται στο σχολείο με ήδη σχηματισμένες αντιλήψεις για την ανάγνωση, τη λογοτεχνία, τους συγγραφείς και τα έργα. Τις αντιλήψεις αυτές τις έχουν διαμορφώσει μέσα σε πολλούς άλλους χώρους και χάρη σε ποικίλες πηγές μηνυμάτων και ερεθισμάτων: την οικογένεια, την τηλεόραση, τις εφημερίδες και τα περιοδικά, την αγορά, τα βιβλιοπωλεία, τις βιβλιοθήκες, τις ποικίλες πολιτιστικές εκδηλώσεις, στις οποίες, τυχαία ή οργανωμένα, συμμετέχουν.[]

Η σχέση, επομένως, των εξωσχολικών ερεθισμάτων, της σχολικής διδασκαλίας και της εδραίωσης της συνήθειας της ανάγνωσης είναι ένα μονοπάτι δύσβατο με πολλές επικίνδυνες στροφές, παρά μια ανοιχτή λεωφόρος.

(Διασκευασμένο απόσπασμα από κείμενο της Βενετίας Αποστολίδου με θέμα «Νέοι και ανάγνωση», Ελευθεροτυπία, 24 - 02 - 2006)

Κείμενο 2:

Άρχισα να γράφω όταν έγινα έξι εφτά χρονών. Ήμουν μοναχογιός και είχα μάθει να διαβάζω μόνος μου. Ο πατέρας μου δεν ήταν λόγιος, αλλά τα διαβάσματά του ήταν εξαιρετικά εκλεπτυσμένα. Τότε η ιατρική δεν είχε κάνει τις προόδους που έχει κάνει σήμερα. Την εποχή μου κολλούσαμε όλες τις παιδικές αρρώστιες, κι αυτό σήμαινε ότι κάθε φορά μέναμε τουλάχιστον δώδεκα μέρες στο κρεβάτι και χουζουρεύαμε. Τότε δεν υπήρχε

τηλεόραση, το ραδιόφωνο ήταν ένα τεράστιο κουτί που δεν μεταφερόταν, άρα η μόνη σωτηρία μας ήταν η ανάγνωση. Κι εγώ, ήδη από τότε, διάβαζα πολύ γρήγορα. Κάποια στιγμή βρέθηκα να έχω διαβάσει όλα τα γνωστά κόμικς της εποχής: τον Μαντρέικ, τον Γκόρντον, τον Σούπερμαν. Τι άλλο μπορούσα να κάνω; Ρώτησα λοιπόν τον πατέρα μου: «Μπορώ να διαβάσω ένα μυθιστόρημα;» «Ναι». «Ποιο;» «Όποιο θες». Το πρώτο λοιπόν μυθιστόρημα που διάβασα στη ζωή μου ήταν *Η τρέλα του Αλμάγιερ*, του Τζόζεφ Κόνραντ. Στη συνέχεια διάβασα το *Μόμπι Ντικ* κι ύστερα ένα μυθιστόρημα κάποιου Ζορζ Σιμ, που αργότερα ανακάλυψα ότι ήταν ο Ζορζ Σιμενόν. Εννοείται ότι , με όλα αυτά τα ερεθίσματα, άρχισα να γράφω.

(Διασκευασμένο απόσπασμα από τη συνέντευξη του Αντρέα Καμिलιέρι, «Δεν είναι ντροπή να θέλεις να ψυχαγωγήσεις τον κόσμο» στο Ανταίος Χρυσοστομίδης, *Οι κεραίες της εποχής μου*. Καστανιώτης, Αθήνα 2012, σ. 337-8)

Κείμενο 3:

<http://www.mikrosanagnostis.gr/>

Ερωτήσεις Κατανόησης

1. Να χαρακτηρίσεις με την ένδειξη **Σωστό – Λάθος** τις προτάσεις που ακολουθούν με βάση το περιεχόμενο του κειμένου 1.
  - I. Το σχολείο έχει την αποκλειστική ευθύνη για την αδιαφορία των νέων απέναντι στη λογοτεχνία.
  - II. Μεγάλη πρόκληση για τη διδακτική της λογοτεχνίας είναι να καλλιεργήσει στους νέους θετική στάση απέναντι στην ανάγνωση.
  - III. Οι ήδη διαμορφωμένες αντιλήψεις των μαθητών και των εκπαιδευτικών για την ανάγνωση, τη λογοτεχνία, τους συγγραφείς και τα έργα επηρεάζουν σε πολύ μικρό βαθμό το μάθημα της λογοτεχνίας.
  - IV. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα η συγγραφέας παρουσιάζει τρόπους με τους οποίους το μάθημα της λογοτεχνίας μπορεί να κινητοποιήσει το ενδιαφέρον των νέων για την ανάγνωση.
  - V. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα η συγγραφέας παρουσιάζει τους παράγοντες που επηρεάζουν τη στάση των μαθητών απέναντι στην ανάγνωση λογοτεχνικών κειμένων.
2. Το κείμενο 3 είναι η ιστοσελίδα του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου (ΕΚΕΒΙ) για τους μικρούς αναγνώστες. Ποια χαρακτηριστικά της ιστοσελίδας επιβεβαιώνουν ότι απευθύνεται σε μικρούς αναγνώστες;
3. Στο κείμενο 2 μιλάει ένας διάσημος Ιταλός συγγραφέας, ο Αντρέα Καμιλιέρι και αναφέρεται στις συνθήκες μέσα στις οποίες αναπτύχθηκε η αγάπη του για το διάβασμα. Ανάμεσα στην εποχή των παιδικών χρόνων του Καμιλιέρι και την εποχή που περιγράφεται στο κείμενο 1 ποιες ομοιότητες και ποιες διαφορές αναγνωρίζεις όσον αφορά στα ερεθίσματα που δέχονται τα παιδιά και επηρεάζουν τη σχέση τους με την ανάγνωση βιβλίων; Να τις αναφέρεις συνοπτικά.
4. Στις προτάσεις που ακολουθούν να αντικαταστήσεις τις υπογραμμισμένες λέξεις/φράσεις με τις συνώνυμες που βρίσκονται στην παρένθεση και να παρατηρήσεις αν αλλάζει κάτι στη σημασία ή στο ύφος. Επίσης, να σημειώσεις ποιες από τις υπογραμμισμένες λέξεις χρησιμοποιούνται με μεταφορική σημασία.
  - I. Ωστόσο, για να καρποφορήσουν (για να φέρουν αποτέλεσμα) οι προσπάθειές μας, θα πρέπει να τοποθετήσουμε (δούμε) το πρόβλημα κάπως γενικότερα.
  - II. Οι μαθητές αλλά και οι εκπαιδευτικοί προσέρχονται στο σχολείο με ήδη σχηματισμένες αντιλήψεις (τις δικές τους απόψεις) για την ανάγνωση, τη λογοτεχνία, τους συγγραφείς και τα έργα.

III. Ο πατέρας μου δεν ήταν λόγιος (μορφωμένος), αλλά τα διαβάσματά του ήταν εξαιρετικά εκλεπτυσμένα (πολύ).

Παραγωγή λόγου

Στο κείμενο 1 γίνεται λόγος για τους παράγοντες που επηρεάζουν τη σχέση των νέων με την ανάγνωση. Με βάση αυτά τα δεδομένα, με ποιους τρόπους νομίζεις ότι το σχολείο μπορεί να αναπτύξει το ενδιαφέρον των παιδιών για τη λογοτεχνία; Να παρουσιάσεις τις προτάσεις σου αιτιολογημένα σε μια επιστολή προς τους καθηγητές σου που θα δημοσιευτεί στη σχολική εφημερίδα.

Ενδεικτικές απαντήσεις

Ερωτήσεις Κατανόησης:

1. I: Λάθος, II: Σωστό, III: Λάθος, IV: Λάθος, V: Σωστό
2. Η συγκεκριμένη ιστοσελίδα φαίνεται ότι απευθύνεται σε μικρούς αναγνώστες από τον τίτλο της, τα χαρούμενα χρώματα, τα παιχνιδιάρικα σχήματα και σύμβολα, την γραμματοσειρά που επιλέγει. Στο κέντρο της εικονίζεται ένα παιδί μοντέρνα ντυμένο, που κρατά στο χέρι του ένα μολύβι και φορά ένα χάρτινο καπέλο που θυμίζει τυπωμένη σελίδα βιβλίου. Το καπέλο θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε ότι μοιάζει με κορώνα. Το παιδί πλαισιώνεται από σχήματα στα οποία εμπεριέχονται σύντομες φράσεις σε απλή γλώσσα, κατανοητή σε μικρά παιδιά. Χρησιμοποιείται το β' ενικό πρόσωπο και η προστακτική έγκλιση. Γενικά η εικόνα της ιστοσελίδας αποπνέει χαρούμενη και παιγνιώδη διάθεση.
3. Ομοιότητες: Ο ρόλος του οικογενειακού περιβάλλοντος αναγνωρίζεται και στα δυο κείμενα,
Διαφορές: Οι εποχές διαφέρουν ως προς το ρόλο των μέσων μαζικής ενημέρωσης, και στα ερεθίσματα που δέχονται τα παιδιά έξω από το οικογενειακό περιβάλλον.
4. Μολονότι η σημασία των προτάσεων δεν αλλάζει σημαντικά, το ύφος γίνεται πιο απλό, καθώς χρησιμοποιούνται λέξεις περισσότερο συνηθισμένες στον καθημερινό λόγο.

Λέξεις που χρησιμοποιούνται με μεταφορική σημασία είναι: **καρποφορήσουν, τοποθετήσουμε**

Παραγωγή λόγου

Αναμένουμε

- Την προσφώνηση προς τους αποδέκτες, δεδομένου ότι πρόκειται για ανοιχτή επιστολή
- Ύφος σοβαρό, καθώς απευθύνεται όχι σε συνομηλίκους.
- Ανάπτυξη παραγράφων με αιτιολόγηση, καθώς απαιτείται να παρουσιαστούν αιτιολογημένα οι προτάσεις.

ΘΕΜΑ 5

Κείμενο 1:

Τα ηλεκτρονικά παιχνίδια έχουν μπει για τα καλά στη ζωή μας και μπορούν να προσφέρουν κάποια θετικά στοιχεία στα παιδιά: πάνω απ' όλα ψυχαγωγία, γνώσεις και εξοικείωση με τη σύγχρονη τεχνολογία. Οι θετικές κριτικές αναφέρονται κυρίως στην ανάπτυξη των γνωστικών δεξιοτήτων, αλλά και στη δυνατότητα που προσφέρουν στα παιδιά να καλλιεργήσουν τη φαντασία τους. Οι αρνητικές κριτικές επισημαίνουν τον κίνδυνο αύξησης της επιθετικής συμπεριφοράς, καθώς και τον κίνδυνο εξάρτησης. Ενώ, λοιπόν, δεν αμφισβητείται η θετική επίδραση των ηλεκτρονικών παιχνιδιών στην ανάπτυξη του γνωστικού τομέα, οι γνώμες διχάζονται σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη της φαντασίας και την ικανότητα διάκρισής της απ' την πραγματικότητα.

Οι υπερασπιστές των ηλεκτρονικών παιχνιδιών λένε ότι αυτά δίνουν την ευκαιρία στα παιδιά να αναλάβουν ένα πλήθος ρόλων και χαρακτήρων. Υποστηρίζουν ότι στη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα οι ευκαιρίες που έχουν τα παιδιά να παίξουν ελεύθερο, εξερευνητικό παιχνίδι σε ανοιχτούς χώρους, περιορίζονται στο ελάχιστο, ενώ τα ηλεκτρονικά παιχνίδια τούς προσφέρουν τις περιπέτειες που δεν μπορούν αλλιώς να ζήσουν. Οι περιπέτειες που βιώνουν μέσα απ' τα ηλεκτρονικά παιχνίδια, τους επιτρέπουν να πειραματιστούν, να αντιμετωπίσουν ποικίλους κινδύνους και τα συναισθήματα που τους συνοδεύουν: δηλαδή το φόβο, την αδυναμία και τη δύναμη, τη νίκη και την ήττα. Και όλα αυτά μέσα στο ασφαλές πλαίσιο του παιχνιδιού...

(Απόσπασμα από <http://www.yeskid.gr/kosmos-paidiay/dora/paixnidia/ilektroniko-paixnidi-thetikes-arnitikes-epidraseis?page=2>

Τελευταία πρόσβαση 16/04/2013)

Κείμενο 2:

Υποκύψατε στην επιθυμία του παιδιού σας και του αγοράσατε μία κονσόλα ηλεκτρονικών παιχνιδιών και το παιχνίδι της προτίμησής του. Αν και δεν ασχοληθήκατε παρά μόνο με την αγορά του εξοπλισμού, μια μέρα σταθήκατε από περιέργεια μπροστά στην οθόνη και διαπιστώσατε με τρόπο ότι το παιδί σας χειρίζεται ένα ανθρωποειδές φορτωμένο με υπερσύγχρονα όπλα, που σπέρνει τον όλεθρο. Σε μία άλλη εξίσου «χαριτωμένη» εκδοχή, οδηγεί ανεξέλεγκτα ένα αυτοκίνητο στους δρόμους μιας μεγαλούπολης και σκοτώνει πεζούς. Μπορούν τα παιχνίδια αυτά να μεταμορφώσουν το

παιδί σας σε κακοποιό στοιχείο; Πόσες ώρες μπορεί να κάθεται μπροστά στην κονσόλα παίζοντας έστω πιο αθώα παιχνίδια;[]

Η πρώτη συμβουλή είναι να διατηρήσετε την ψυχραιμία σας. Το παιδί σας δεν είναι και δεν κινδυνεύει να μετατραπεί σ' ένα αιμοσταγές τέρας ή σ' ένα κοινωνικά αδέξιο άτομο. Φαίνεται άλλωστε ότι υπάρχουν δύο όψεις στην επίδραση των ηλεκτρονικών παιχνιδιών στα παιδιά. Οι ειδικοί επισημαίνουν ότι ο προσεκτικός αλλά όχι ασφυκτικός έλεγχος των γονέων μπορεί να αποτελέσει ασπίδα προστασίας ενάντια στην αρνητική επιρροή αυτών των παιχνιδιών.[]

Εξάλλου, αν και το 50% των ηλεκτρονικών παιχνιδιών απαιτεί τη χρήση έντονης βίας, τα παιδιά δεν επιλέγουν μόνο βίαια παιχνίδια. Ενημερωθείτε για τα παιχνίδια που διατίθενται στο εμπόριο και θα διαπιστώσετε ότι υπάρχουν ελκυστικές επιλογές: παιχνίδια στρατηγικής με ιστορικό περιεχόμενο, προσομοιωτές (για το χειρισμό αεροπλάνων, τρένων κλπ.), παιχνίδια που βασίζονται στην επίλυση γρίφων ή στη δημιουργία εικονικών κατασκευών κ.ο.κ.. Πολλά από αυτά είναι εξαιρετικά δημοφιλή και ξεπερνούν σε πωλήσεις ακόμα και τα «αιματηρά» παιχνίδια.

(Διασκευασμένο απόσπασμα από δημοσίευση του Νίκου Βουλάλα, στο <http://archive.in.gr/Reviews/placeholder.asp?lngReviewID=72754&lngChapterID=1&lngItemID=72761>, τελευταία πρόσβαση 16/04/2013)

Κείμενο 3:

http://peri-ekpaideusis.blogspot.gr/2012/10/blog-post_5879.html
(τελευταία πρόσβαση 16/04/2013)

Ερωτήσεις κατανόησης:

1. Να χαρακτηρίσεις με την ένδειξη **Σωστό – Λάθος** τις προτάσεις που ακολουθούν με βάση το περιεχόμενο των κειμένων **1** και **2**.
  - I. Οι πολέμιοι των ηλεκτρονικών παιχνιδιών πιστεύουν ότι αυτά δεν έχουν καμία θετική επίδραση στα παιδιά.
  - II. Οι γονείς δεν ελέγχουν πάντα το περιεχόμενο των παιχνιδιών.
  - III. Τα ηλεκτρονικά παιχνίδια δίνουν την ευκαιρία στα παιδιά να ζήσουν μέσα από το παιχνίδι καταστάσεις που υπάρχουν στην πραγματικότητα.
  - IV. Οι γονείς δεν μπορούν να προστατεύσουν τα παιδιά από τις αρνητικές επιρροές των παιχνιδιών.
  - V. Όλα τα παιχνίδια απαιτούν χρήση έντονης βίας.
2. Τι συμβουλές δίνει στους αναγνώστες το κείμενο **2**; Σημείωσέ τις με τη μορφή οδηγιών ξεκινώντας ως εξής;
  - A) Διατηρήστε την ψυχραιμία σας
  - B) .....
3. Ποια στοιχεία των ηλεκτρονικών παιχνιδιών που παρουσιάζονται στα κείμενα **1** και **2** φαίνεται να προβάλλει το κείμενο **3** (εικόνα); Να αιτιολογήσεις με λίγα λόγια την άποψή σου.
4. A) Γιατί, κατά τη γνώμη σου, ο συγγραφέας του κειμένου **2** χρησιμοποιεί πολλές ευθείες ερωτήσεις;
B) «Αν και δεν ασχοληθήκατε παρά μόνο με την αγορά του εξοπλισμού, μια μέρα σταθήκατε από περιέργεια μπροστά στην οθόνη και διαπιστώσατε με τρόπο ότι το παιδί σας χειρίζεται ένα ανθρωποειδές φορτωμένο με υπερσύγχρονα όπλα, που σπέρνει τον όλεθρο. Σε μία άλλη εξίσου «χαριτωμένη» εκδοχή, οδηγεί ανεξέλεγκτα ένα αυτοκίνητο στους δρόμους μιας μεγαλούπολης και σκοτώνει πεζούς».
Ποια επίθετα χρησιμοποιούνται στο απόσπασμα αυτό ως χαρακτηρισμοί; Να τα εντοπίσεις και να τα καταγράψεις.

Παραγωγή λόγου

Μια τοπική εφημερίδα κάνει ένα αφιέρωμα στα ηλεκτρονικά παιχνίδια και ζητάει από τους μαθητές και τις μαθήτριες να στείλουν μικρά άρθρα, με τα οποία θα βοηθήσουν τους αναγνώστες να κατανοήσουν γιατί τα παιδιά ενδιαφέρονται τόσο για τα ηλεκτρονικά παιχνίδια. Τα καλύτερα κείμενα θα δημοσιευτούν στην εφημερίδα. Γράψε το δικό σου κείμενο, που θα πρέπει να έχει έκταση περίπου 250 λέξεις. Μην ξεχάσεις να βάλεις τίτλο στο άρθρο σου.

Ενδεικτικές απαντήσεις

Ερωτήσεις Κατανόησης:

1. I: Λάθος II: Σωστό III: Σωστό IV: Λάθος V: Λάθος
2. α. Διατηρήστε την ψυχραιμία σας
β. Να ασκείτε έλεγχο με προσοχή αλλά όχι με ασφυκτικό τρόπο
γ. Ενημερωθείτε για τα παιχνίδια που υπάρχουν στο εμπόριο
δ. Επιλέξτε ένα παιχνίδι με καλά στοιχεία (μπορούν να αναφερθούν: παιχνίδι στρατηγικής με ιστορικό περιεχόμενο, ένα παιχνίδι προσομοίωσης, ένα παιχνίδι επίλυσης γρίφων ή εικονικών κατασκευών).
3. Το κείμενο **3** φαίνεται ότι προβάλλει κυρίως το βίαιο χαρακτήρα των παιχνιδιών και την εξάρτηση των παιδιών από αυτά. Το παιδί φαίνεται απορροφημένο με το παιχνίδι και η έκφρασή του είναι επιθετική.
4. Α) Οι ευθείες ερωτήσεις δίνουν αμεσότητα στο λόγο. Μπορούν να κινητοποιήσουν περισσότερο τον αναγνώστη.
Β) υπερσύγχρονα, «χαριτωμένα»

Παραγωγή λόγου

Για το άρθρο μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από τα κείμενα που έχουν στη διάθεσή τους οι μαθητές και οι μαθήτριες. Το ζητούμενο είναι η ικανότητα μετασχηματισμού των πληροφοριών αυτών για τον σκοπό του κειμένου. Το ύφος ίσως ποικίλει.